Roll No. ..2017474421

Total No. of Questions : 33]

173

[Total No. of Printed Pages : 7

SS

2037

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਨਾਲੀ

MARKETING MANAGEMENT (M. S.)

(Business and Commerce Group)

(Marketing and Salesmanship Trade)

Paper–II

(Punjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Three hours

Maximum marks : 80

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪੇਪਰ-ਕੋਡ 173 ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।

(iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।

(iv) ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ (ਭਾਗ-I, ਭਾਗ-II ਅਤੇ ਭਾਗ-III) ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੈ ।

(v) ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਖੇ ਹਨ ।

(vi) ਭਾਗ-I ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਤੋਂ 10 ਤੱਕ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਕ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ । ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

(vii) ਭਾਗ-II ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 11 ਤੋਂ 25 ਤੱਕ 4-4 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ 15 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ. ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਪੇਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

(viii) ਭਾਗ-III ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 26 ਤੋਂ 33 ਤੱਕ 6 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ. ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜ ਦਾ ਉੱਤਰ 2 ਸਫ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

ਭਾਗ–I

1. ਪੂੰਜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੈ : 1

(i) ਮੁਢਲਾ ਬਾਜ਼ਾਰ (ii) ਦੂਜਾ ਪੱਧਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ (iii) ਦੋਵੇਂ ਹੀ ।

2. ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀਰਘ-ਕਾਲੀਨ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ । (ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ) 1

[Turn over

3. ਸੇਬੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ : 1
   (i) ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ।
   (ii) ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ।
   (iii) ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ।
4. ਵਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
5. ਸਥਾਈ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੋਤ ਲਿਖੋ । 1
6. ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ : 1
   (i) ਸਥਾਨ ਉਪਯੋਗਤਾ
   (ii) ਵਿੱਤੀ ਉਪਯੋਗਤਾ
   (iii) ਖਪਤ ਉਪਯੋਗਤਾ ।
7. ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 1
8. ਮੁਦਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਦੋ ਸ੍ਰੋਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ । 1
9. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਸਟੌਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ? 1
10. OTCEI ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ ਦਸੋ । 1

ਭਾਗ–II

11. ਸਥਾਈ ਪੂੰਜੀ ਕੀ ਹੈ ? ਸਥਾਈ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦੱਸੋ । 2+2
12. ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਅਰਥ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 2+2
13. ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4
14. ਬੁਲ ਕੀ ਹੈ ? 4
15. "ਵਿਵਸਾਏ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪੂੰਜੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ।" ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ । 4
16. ਪੂੰਜੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਅਰਥ ਦੱਸੋ । 4
17. ਸੇਬੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4
18. ਵਿੱਤੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ । 4
19. ਪੂੰਜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਬਿਆਨ ਕਰੋ । 4
20. ਯਾਚਨਾ ਮੁਦਰਾ ਕੀ ਹੈ ? 4
21. ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਧਨ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਕਰਨਾ' ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4
22. ਮੁਦਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 4

23. ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀ ਹੈ ? 4

24. ਵਿੱਤੀ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕਰੋ । 4

25. ਕੀ ਪੂੰਜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ? 4

ਭਾਗ–III

26. ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6

27. ਵਿੱਤੀ ਨਿਯੋਜਨ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 2+4

28. ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6

29. ਪੂੰਜੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6

30. ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6

31. ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 6

32. ਪੂੰਜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 6

33. ਬਾਜ਼ਾਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦੱਸੋ । 6

(Hindi Version)

नोट : (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड **173** अवश्य लिखें।

(ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।

(iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गये पृष्ठ/पृष्ठों के पश्चात् हल किए गए प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।

(iv) प्रश्न-पत्र तीन भागों (**भाग-I, भाग-II** तथा **भाग-III**) में बंटा है ।

(v) प्रत्येक प्रश्न के अंक उसके सामने दिये गए हैं।

(vi) **भाग-I** में प्रश्न संख्या **1** से **10** तक 1-1 अंक के हैं तथा **सभी प्रश्न अनिवार्य हैं**। इनका उत्तर एक पंक्ति से ज़्यादा में न हो।

(vii) **भाग-II** में प्रश्न संख्या **11** से **25** तक 4-4 अंकों के कुल 15 प्रश्न हैं। इनमें से किन्हीं **10** प्रश्नों के उत्तर स्पष्ट शब्दों में दें। इनमें से किसी भी प्रश्न का उत्तर एक पेज से अधिक न हो।

(viii) **भाग-III** में प्रश्न संख्या **26** से **33** तक 6 अंकों के हैं। इनमें से किन्हीं भी **पाँच** प्रश्न का उत्तर स्पष्ट शब्दों में लिखिए। इनका उत्तर दो पेजों से अधिक न हो।

भाग–I

1. पूंजी बाजार है : 1

(i) प्राथमिक बाज़ार

(ii) द्वितीय पद्धति बाज़ार

(iii) दोनों

[Turn over